

Vedlegg

Merknader av teknisk karakter til enkelte paragrafer i lovutkastet

Til tjenstepensjonsloven § 9-2. Årlig uførepensjon

I lovutkastet § 9-2 annet ledd første punktum benyttes "ytes", mens spesialmerknedene til bestemmelsen benytter "kan ytes". Det reises spørsmål om dette er tilsiktet.

Til tjenstepensjonsloven § 9-7. Lønnsgrunnlag

Lovutkastet § 9-7 første ledd første punktum benytter "før uføretidspunktet", mens spesialmerknedene til bestemmelsen benytter både "på uføretidspunktet" og "før uføretidspunktet". Finanstilsynet kan ikke se at det er grunner for at det skal ligge noen reell forskjell i begrepsbruken, og vil tilrå at uttrykket "på uføretidspunktet" benyttes konsekvent.

Det heter i paragrafens annet ledd at *[d]ersom skade, sykdom eller lyte oppstått i medlemstiden gradvis har redusert et medlems inntektsevne over flere år, skal det ved beregningen i stedet tas utgangspunkt i medlemmets lønnsgrunnlag før slik skade, sykdom eller lyte oppstod dersom foretaket før uføretidspunktet har underrettet pensjonsinnretningen om det høyere lønnsgrunnlag som i tilfelle skal legges til grunn ved beregningen av uførepensjon til medlemmet.* Det stilles altså krav om at ved reduksjon av inntektsevnen over tid (altså situasjoner med nedgang i lønn), skal som en hovedregel lønnsgrunnlaget på uføretidspunktet benyttes, dette med mindre foretaket tidligere har underrettet pensjonsinnretningen om at et høyere lønnsgrunnlag skal legges til grunn ved beregningen av uførepensjon til medlemmet. Årsaken til kravet om forhåndsunderretning er i allmennerknedene oppgitt til økt risiko for pensjonsinnretningen. Videre er det i spesialmerknedene pekt på at det – for å forenkle prosessen rundt tidligere års lønnsgrunnlag – er stilt som forutsetning at foretaket før uføretidspunktet har underrettet pensjonsinnretningen om det høyere lønnsgrunnlag som i tilfelle skal legges til grunn ved beregningen av uførepensjon til medlemmet. Forslaget om forhåndsunderretning om anvendelse av høyere lønnsgrunnlag, innebærer at det fastsettes objektive regler som gjelder for samtlige ansatte. Det skal til slutt bemerkes at bestemmelsen kan være noe krevende å forstå, ikke minst når setningen inneholder nesten 60 ord. Dette tilsier at man ser på om bestemmelsen kan gjøres lettere tilgjengelig.

Til tjenstepensjonsloven § 9-10. Utbetaling av uførepensjon. Fradrag

Lovutkastet § 9-10 annet ledd annet punktum fastsetter at midlertidig uførepensjon sammen med arbeidsavklaringspenger ikke kan overstige 70 prosent av lønnsgrunnlaget etter § 9-7. Det vises i spesialmerknedene til at dette er et nivå som pensjonsinnretningene benytter som maksimalgrense. Det vises også til en praksis med fradrag i uførepensjon for arbeidsavklaringspenger. Finanstilsynet vil peke på at maksimalgrensen følger av forskrift til foretakspensjonsloven og ikke av praksis.

Lovutkastet § 9-10 tredje ledd annet og tredje punktum fastsetter reglene for inntektsfradrag, for øvrig en svært sentral bestemmelse. Slik reglene er utformet i lovutkastet, framstår de som kompliserte og vanskelig tilgjengelige. Finanstilsynet vil derfor tilrå at lovteksten omarbeides, ikke minst fordi en forenkling vil gjøre at bestemmelsen forstås og praktiseres likt i pensjonsinnretningene.

Til tjenstepensjonsloven § 9-12. Opptjent rett til uførepensjon, § 9-14. Fripoliser mv. og § 9-15. Rett til uførepensjon opptjent i tjenstepensjonsordning i offentlig sektor

Banklovkommisjonens forslag til regler om fradrag for andre uføreytelser innebærer i realiteten at det i tillegg til fradrag for uføretrygd fra folketrygden, kan gjøres fradrag for alle uføreytelser som er opptjent i tidligere arbeidsforhold, dvs. både fra ytelsesbaserte pensjonsordninger (private og offentlige) og fra innskuddspensjonsordninger med tilknyttet uførepensjon med opptjente uføreytelser. Finanstilsynet er av den oppfatning at det ville vært hensiktsmessig om fradragsreglene hadde vært samlet i én felles paragraf. Slik lovutkastet §§ 9-12, 9-14 og 9-15 nå er utformet, blir det flere gjentakelser, og oppdelingen i flere paragrafer vanskeliggjør forståelsen av fradragsreglene.

Reglene for når det skal foretas fradrag består i å vurdere samlede ytelser fra uføretrygden og ulike tjenstepensjonsordninger, altså en betraktning ut fra bruttonivå. Etersom den nye uførepensjonen skal ses på som en nettoytelse, kan det reises spørsmål ved om fradragsreglene bare bør omfatte uførepensjon fra pensjonsbevis, fripoliser og oppsatte rettigheter fra offentlige pensjonsordninger.

I tilknytning til fradragsreglene for fripoliser i lovutkastet § 9-14 vil Finanstilsynet vise til at det i allmenmerknaedene avsnitt 13.7.3 uttales følgende (Finanstilsynets understreknings):

Dersom opptjente rettigheter til uførepensjon etter tidligere pensjonsplan i eksisterende pensjonsordninger, herunder fripoliser, ikke kan forventes å bli gjort gjeldende fullt ut ved senere uførhet, vil dette innvirke på behovet for premiereserve knyttet til slike uførerrettigheter (foran i avsnitt 13.7.2). Dette vil kunne innebære en kostnadsreduksjon for pensjonsinnretningene. Det oppstår derfor spørsmål om det kan og eventuelt skal tas hensyn til denne kostnadsreduksjonen ved fastsettelse av premien for uføredekningen etter den nye pensjonsplanen. Livsforsikringsbransjen har opplyst at praksis har vært at det for medlemmer som har opptjent rett til uførepensjon i henhold til fripolise fra tidligere pensjonsordning, tas hensyn til slike rettigheter ved at det gjøres fradrag i den premien foretaket skal betale knyttet til uførepensjonen i den nye pensjonsordningen. Fradraget er gjort krone for krone i forhold til den beregnede uføreytelsen fra fripolisen og pensjonsordningen.

Finanstilsynet kan ikke se at den omtalte praksis i livselskapene – med å ta hensyn til rettigheter fra fripoliser når uførepemien skal beregnes – er forelagt tilsynet. Finanstilsynet har for sin del lagt til grunn at foretakspensjonsloven ikke gir adgang til en slik praktisering. For det tilfelle at den nevnte praksis skal videreføres, hvilket vi anbefaler, må dette forankres i tjenstepensjonsloven.